

REFERAT Børn, Unge & Kulturudvalg 2012 - 2017 d. 10-03-2014

Mødedato Mandag d. 10. marts 2014 kl. 14:00

Mødested Mødelokale nr. 2

Indholdsfortegnelse

Revidering af Odderordningen.....	3
-----------------------------------	---

Punkt 1: Revidering af Odderordningen

Bilag

Scenariebeskrivelser af Odderordningen

Oversigt over frigørelse af lokaletilskudsmidler med nye beregninger

Revidering af Odderordningen

Sagsfremstilling

1. Revidering af Odderordningen

Doknr.: 727-2014-31246

Sagsnr.: 727-2013-30089

Åbent

Fmd. init.:

Resume

På baggrund af øget pres på budgetrammen på folkeoplysningsområdet og nye tendenser i foreningslivet, er der igangsat en større revidering af Odderordningen. Hensigten er at fremtidssikre Odderordningen budgetmæssigt og understøtte foreningernes tilpasning til nye samfundstendenser.

I processen hidtil har BUK afholdt to temamøder suppleret af dialog med de fire råd samt foreningerne om forskellige mulige scenarier for en ny Odderordning. På den baggrund har forvaltningen udarbejdet forslag til en ny model, som forelægges BUK med henblik på at sende den i en formel høringsproces ved områdets aktører. På baggrund af hørings svarene genoptager BUK sagen i april mhp. endelig indstilling til en fremtidig Odderordning.

Baggrund for sagen

Efter i flere år at have haft overskud på lokaletilskud, er der nu et aktivitetsniveau i de eksisterende foreninger, der udfyldte budgetrammen i 2013. Desuden er der kommet ansøgninger om nye aktiviteter, nye lokaler og fra nye aktører, der ikke kan finansieres inden for den eksisterende budgetramme.

Forvaltningens bemærkninger

Tendenser i foreningslivet

Samtidig med, at der opleves et øget udgiftspres, undergår foreningslivet i disse år store forandringer. I forbindelse med arbejdet med formuleringen af en ny Politik for folkeoplysning, blev foreningernes behov for at tilpasse og udvikle sig italesat, så de fortsat kan leve op til de krav og forventninger, som de nutidige foreningsmedlemmer stiller. Samtidig italesatte foreningerne, at de stadig varetager den klassiske rolle som medvirkende til at styrke demokratiske værdier i samfundet. Det står også klart, at foreningerne stadig spiller en stor rolle for børn og unge, som et sted, der giver identitet og kan levere et stabilt socialt fællesskab i et liv, der ellers opleves som hektisk og foranderligt.

Foreningsmedlemmer i dag søger det foreningsliv, som er uforpligtende og har en løs struktur i højere grad end tidligere, mens den klassiske struktur med generalforsamlinger, udvalgsarbejde og faste mødedage er på retur. Tilknytningen til foreningerne har ændret sig på en sådan måde, at medlemmernes tilgang til foreningerne er blevet mere fleksibel. Mange både unge, voksne og ældre ønsker løbende at prøve forskellige ting af og skifter derfor mellem forskellige foreninger og foreningsaktiviteter.

Måden, hvorpå kommunen yder tilskud til frivillige foreninger, er reguleret i Odderordningen, som i vid udstrækning er formuleret på baggrund af Folkeoplysningsloven. Loven giver mulighed for et vist lokalt handle- og prioriteringsrum, således at den enkelte kommune kan vælge at prioritere tilskud til eksempelvis børn, unge og voksne forskelligt, vælge en incitamentsstruktur, der tilgodeser aktiviteter med flere deltagere frem for færre, eller arbejde med lokale indsatsområder. Det er således her kommunen kan justere på, hvordan tilskudsmidlerne fordeles til foreningerne. Odderordningen revideres og godkendes af Byrådet én gang årligt. I de senere år har revideringen bestået af mindre takstjusteringer.

Mere konkret har foreningerne efterspurgt en overordnet drøftelse af, om de opstillede kriterier i Odderordningen er tidssvarende. Både i forhold til en udvikling der går i retning af medlemmernes og foreningernes behov for mere fleksibilitet, fx udtrykker foreninger ønske om større fleksibilitet med haltider. Men foreningerne stiller også skarpt på incitamentsstrukturen i Odderordningen, eksempelvis efterspørger de en tilskudsmodel, der tilgodeser aktiviteter med flere deltagere frem for færre.

Revideringen skal både medvirke til, at foreningerne kan tilpasse sig "nye tider" og dermed fremtidssikre sig selv, men den skal også sikre et økonomisk råderum indenfor budgetrammen til uafvendelige ansøgninger om støtte.

Der foreligger nye ansøgninger med en varig årlig udgift på ca. 264.000 kr. Såfremt ansøgningerne om foreningsfitness og benyttelse af Vandhalla imødekommes, danner disse sager præcedens for at tilsvarende ansøgere til samme aktivitet eller lokale også skal imødekommes. Forvaltningen har kendskab til, at en række foreninger afventer kommunens stillingtagen mhp. fremsendelse af parallelle ansøgninger. Den årlige varige merudgift til imødekommelse af disse ansøgninger vil således blive væsentlig større end den udgift på ca. 264.000 kr., som de aktuelle ansøgninger giver anledning til.

Forvaltningen finder det værd at bemærke, at foreningsfitness er et godt eksempel på, hvordan foreningerne kan imødekomme de nye krav og udfordringer, de stilles for. Foreningsfitness efterspørges både hvad angår indhold og den fleksible form, og må som sådan ses som udtryk for foreningernes tilpasning til nye tider.

Kasper Lund Kirkegaard, forskningsansvarlig ved Dansk Idrætsforbund, peger på, at foreningerne favner en stadig mindre del af de idrætsaktive borgere og deres idrætsvaner, idet flere og flere søger motionsformer, der ikke er organiserede eller selvorganiserede. Foreningsidrættens andel af de idrætsaktive er således skrumpet de seneste år, hvilket vil sige, at støtten via Odderordningen anvendes på en stadig mindre del af borgerne. På baggrund af denne udvikling, er det forvaltningens forventning, at der fremadrettet vil komme et øget pres om økonomisk støtte fra nye foreningsaktiviteter, som favner disse brugeres behov, og derfor er det nødvendigt, at der skabes et økonomisk rum til at imødekomme dette.

Budgettet for lokaletilskud i 2013 blev anvendt fuldt ud. Det betyder, at imødekommelse af kendte ansøgninger medfører varige merudgifter, der under den nuværende Odderordning fordrer en budgetudvidelse fra 2014 og frem. En del af arbejdet med revision af Odderordningen handler netop om nærmere analyse af mulighederne for at omprioritere i den eksisterende tilskudsfordeling indenfor den aktuelle budgetramme.

Revidering af Odderordningen

Processen blev tilrettelagt ud fra et ønske om en bred, inddragende og dynamisk proces. Med udgangspunkt i en række scenarier (se bilag 1) arbejdede forvaltningen med flere forskellige mulige modeller for en ny ordening. Scenarierne er blevet behandlet to gange på temamøder i BUK, på dialogmøde med FOU udvalget og de fire råd, samt på fritids- og kulturkonferencen med alle foreningerne og aftenskolerne. Scenarierne er løbende blevet tilrettet på baggrund af de kommentarer og bemærkninger, der har været undervejs.

Scenarierne pegede på mulige prioriteringer og retninger for en fremtidig tilskudsmodel. Formålet med disse var, at synliggøre mulighederne for politisk prioriteringer for området samt at strukturere og rammesætte inddragelsen og drøftelserne med foreningslivet.

Revideringen har taget udgangspunkt i en række grundprincipper, som foreningerne og BUK igennem 2013 og 2014 løbende har italesat ønsker om:

- Gennemsigtighed i støttemulighederne for alle interessenter
- Nye tendenser og udvikling af foreningerne og aftenskolerne
- Enkelthed i tilskudsmodellen
- Fra økonomisk straf til belønning af ønsket aktivitet
- Faste basissatser, der giver foreningerne mulighed for planlægning

På baggrund af processen er der valgt tre scenarier vedrørende foreningerne samt to vedrørende aftenskolerne, hvor opmærksomheden primært har været samlet. De valgte scenarier er følgende:

Scenarie 1: Basismodel for lokaletilskud

Med udgangspunkt i ønsket om, at revideringen af Odderordningen skal forenkle tilskudsmodellen og give gennemsigtighed i støttemulighederne for alle interessenter samt komme bredden til gode, foreslås en basismodel, hvor der gives faste procentsatser i lokaletilskud til medlemmer under 25 år (U25) og over 25 år (O25 år). Basismodellen vedrører kun lokaletilskuddet.

U25 x 6 timer pr. medlem til en procentsats fastsat mellem 70-85 pct. i lokaletilskud

O25 x 4 timer til 25 pct. i lokaletilskud

Unge under 25 år får således lokaletilskud til de første seks timer til en procentsats fastsat mellem 70-85 pct. Timer, der bruges herudover, gives der ikke lokaletilskud til.

Voksne over 25 år får lokaletilskud på 25 pct. til de første fire timer pr. medlem. Timer, der bruges herudover, gives der ikke lokaletilskud til.

Med basismodellen er der lagt op til en bred fordeling af finansieringsbyrden ved at frigøre midler til nye aktører, aktiviteter og lokaler samt politisk prioriterede indsatsområder, hvor midler tilbageføres til foreningerne indenfor den eksisterende budgetramme. De foreninger, der vil opleve den største støttereduktion, er de foreninger, der har mange timer ud over det, der fremadrettet gives støtte til. Præcis som i dag indeholder basismodellen et maksimalt antal støttetimer pr. medlem under 25 år. Hensigten er netop at imødekomme såvel et politisk ønske som et forenings ønske om at støtte bredden frem for eliten. Forespurgt har foreningerne givet udtryk for, at de seks timer er en passende afgrænsning af breddeaktiviteten for børn og unge.

Yderligere indeholder basismodellen en fast procentsats for voksne over 25 år på 25 pct. af lokaleudgifterne i maksimalt 4 timer pr. medlem. Denne procentsats og prioritering af børn og unge frem for voksne er valgt for at imødekomme et ønske om, at voksnes aktiviteter fremadrettet fortsat støttes, men at finansieringsbyrden ved revisionen rammer børn og unge aktiviteter mindst muligt. Prioriteringen af børn og unge aktiviteter harmonere med Folkeoplysningslovens formål, der netop er økonomisk støtte til børn og unges fritidsaktiviteter, og derfor finder forvaltningen det rimeligt med en differentiering af tilskudsprocenten for medlemmer under og over 25 år.

Scenarie 2: Pointsystem for medlemstilskud

Formålet med at knytte medlemstilskud op på et pointsystem er at opprioritere nogle aldersgrupper under 25 år. Pointsystemet skal styrke foreningernes incitament til at arbejde med én af de to tilgange:

- 1) Fastholdelse af eksisterende medlemmer
- 2) Rekruttering af nye medlemmer

Forvaltningen foreslår følgende pointsystem:

0-12 år: 6 point pr. medlem

13 – 18 år: 10 point pr. medlem

19-24 år: 3 point pr. medlem

Pointene omregnes til et beløb pr. medlem, der er afhængig af det samlede antal medlemmer under 25 år i Odder Kommune, men den procentvise fordeling fastlægges i Odderordningen. Pointsystemet fastlægges i forbindelse med den årlige revision af Odderordningen. Med pointsystemet opnås en mere dynamisk model, der fremmer politisk involvering og stillingtagen til aktuell og ønsket udvikling på området ift. medlemsudviklingen.

Forvaltningen foreslår et fælles pointsystem gældende for alle foreninger i Odder Kommune. De større nuancer, der kan være mellem foreninger og mellem land og by, kan støttes via indsatsområderne, men kan på et senere tidspunkt blive en del af pointsystemet i forbindelse med den årlige revision af Odderordningen, hvis det politisk vurderes gavnligt.

I lyset af BUKs tilbagemeldinger, foreslår forvaltningen et pointsystem med fokus på fastholdelse af unge medlemmer mellem 13 – 18 år, da der her er en tendens til, at netop den aldersgruppe er svær at fastholde.

Scenarie 3: Indsatsområder

Dette scenarie tager udgangspunkt i politisk prioriterede indsatsområder, der kan fastlægges alt efter, hvilke politiske ønsker, der er til foreningernes udvikling. Indsatsområderne foreslås at have længerevarende karakter i 2-3 år. Områderne fastlægges med den årlige revision af ordningen.

Indsatsområderne kunne være 2-3 af følgende:

- 1) Overgangsordning mellem ny og gammel ordning
- 2) Nytænkning af aktiviteter i foreningerne
- 3) At få socialt udsatte børn og unge ind i eksisterende aktiviteter
- 4) At skabe grundlag for multiaktivitet for løst tilknyttede
- 5) Mulighed for tilskud til uddannelse af frivillige ledere eller til efteruddannelse i små foreninger
- 6) Belønning af 60+ frivillige i foreningerne

Indsatsområderne honoreres via en indsatspulje. Når der politisk er fastlagt økonomi og hovedsigte med indsatsområderne, udmøntes disse i tæt samarbejde med de fire råd.

Foreningsfitness udfordrer både det nuværende budget samt området lovgivning, der kobler antal aktivitetstimer med lokaletilskud, samt at antal deltagere skal stå i rimeligt forhold til aktiviteten for at være støtteberettiget. Foreningsfitness tilbyder netop en fleksibel træningsform med lange åbningstider og få brugere pr. time.

Andre kommuner anbefaler en beregningsmodel, hvor foreningsfitness støttes med lokaletilskud pr. holdtime med minimum 8 deltagere pr. hold. Antal medlemmer pr. hold er behæftet med en vis usikkerhed, da der ikke er entydige erfaringer med foreningsfitness i andre kommuner. Derfor anbefales antallet pr. hold evalueret i forbindelse med den årlige revision af Odderordningen på baggrund af konkrete indsamlede erfaringer.

Yderligere er der såvel et politisk som et foreningsønske om, at der stilles krav til foreningsbegrebets udfoldelse ift. deltagelse, aktivitet og demokrati. Det vil sige, at foreningerne agerer som foreninger, og laver andre sociale aktiviteter end blot træning. Fokus skal også holdes på fællesskabet ved at være i en forening og den identitetsdannelse, der også er knyttet til at være i en forening, hvor børn og unge kan opleve et stærkt tilhørsforhold.

Derudover er valgt to scenarier vedrørende aftenskolerne. Da Odder Kommune allerede giver lovens minimums støttesatser til aftenskolerne, er der ikke mulighed for at frigøre beløb på området udover eventuelle tilbageløbsmidler.

Scenarie 7: Indsatsområder

Parallelt med foreningsscenarierne foreslår forvaltningen, at der arbejdes med politisk prioriterede indsatsområder, der fastlægges efter hvilke politiske ønsker samt samfundstendenser, man ønsker aftenskolerne opprioriterer. Lovgivningen giver mulighed for differentiering af tilskuddet, således prioriterede emner og fag støttes med større

tilskud end andre områder.

Indsatsområder kunne se ud som følgende:

- 1) IT-kurser for eksempelvis til ældre borgere
- 2) Nyttænkning af aktiviteter

Indsatsområderne honoreres via en indsatspulje, hvor indsatserne finansieres via tilbageløbsmidlerne, samt at aktiviteterne holdes på nuværende niveau.

Scenarie 8: Lige vilkår for bevægelsesaktiviteter

Andre kommuner udfordres i disse år af en tendens til, at aftenskolerne og foreningerne bevæger sig ind på, hvad der traditionelt har været hinandens områder, og det skaber gensidig usikkerhed og støttemæssig uigennemsiagtighed. Med henblik på at bevare gennemsiagtigheden jf. grundprincipperne i ordningen, samt at skabe lige vilkår, foreslår forvaltningen, at alle bevægelsesaktiviteter sidestilles uafhængigt om det er i aftenskole- eller foreningsregi.

Handicapundervisning bibeholder den nuværende status jf. lovgivningen.

På foreningsområdet under et, vil et lokaletilskud med udgangspunkt i basismodellen på mellem 70 og 85 procent frigøre nedenstående beløb:

70 pct. lokaletilskud -> ca. 1 mio. kr.

75 pct. lokaletilskud -> ca. 800.000 kr.

80 pct. lokale tilskud -> ca. 580.000 kr.

Ny 85 pct. lokaletilskud -> ca. 360.000 kr. (med fast tilskud på 25 pct. til voksne i max 4 timer)

I modellerne med 70 og 75 pct. lokaletilskud, foreslår forvaltningen, at der omplaceres henholdsvis 300.000 kr. og 200.000 kr. årligt til medlemstilskuddet, hvor budgettet aktuelt er 500.000 kr. Dermed tilgodeses foreninger med mange børn og unge i langt højere grad end i dag, ligesom de foreninger, med mange timer udover de max. 6 timer, der taber mest på basismodellen, vil genvinde noget af det tabte lokaletilskud på medlemstilskuddet.

Samtidig foreslår forvaltningen, at der afsættes 100.000 – 200.000 kr. til indsatsområderne.

Modellen med udgangspunkt i 80 pct. lokaletilskud levner ikke plads til at forhøje medlemstilskuddet til børn og unge, som de to foregående modeller.

En ny model med 85 pct. skaber ikke det økonomiske råderum til nye ansøgninger, som der er behov for. Ej heller skabes råderum til den fremadrettede udvikling på området, og derfor kan forvaltningen ikke anbefale denne model.

Basismodellen giver en teknisk udfordring ift. spejdernes tilskud. Forvaltningen udarbejder en løsning, hvor spejderne oplever en reduktion i lokaletilskud, der forholdsmæssigt svarer til, hvad andre foreninger kommer til at opleve.

Ifølge den aktuelle BUK beslutning (august 2013), skal den nye Odderordning træde i kraft med virkning fra sommeren 2014. I erkendelse af, at forvaltningen ikke kan levere en foreningsspecifik beregning af modellernes økonomiske konsekvenser på nuværende tidspunkt – det har desværre ikke været muligt at indhente de nødvendige medlemstal fra alle kommunens foreninger – samt at flere foreninger forståeligt efterspørger en økonomisk afklaring nu, foreslås en overgangsordning, hvor de 300.000 kr. bevilliget på budgettet for 2014, anvendes til at forlænge den nuværende Odderordning året ud, således en ny ordning først træder i kraft januar 2015. Det vil øge foreningernes tilpasningstid, velvidende at de her i foråret fastlægger budget for 2014/2015. Således vil der også kunne gives en

tilbage melding til de nye aktiviteter, inden efterårssæsonen går i gang. Imødekomme af de nye ansøgninger om nye aktiviteter i efteråret 2014, fordrer dog, at BUK følger forvaltningens anbefalinger vedr. basismodellen, idet der ellers ikke er økonomisk råderum indenfor budgetrammen til varig finansiering af de nye aktiviteter.

Samlet set foreslår forvaltningen, at BUK med revisionen af Odderordningen beslutter:

- At skabe økonomisk råderum til at imødekomme nye aktiviteter, nye lokaler og nye aktører
- At vælge en basismodel med enten 70 pct. eller 75 pct. i lokaletilskud
- At der i basismodellen på enten 70 pct. eller 75 pct. flyttes 300.000 til 200.000 kr. fra lokaletilskud til medlemstilskuddet
- At vælge et pointsystem for medlemstilskud mhp. fastholdelse af unge medlemmer, samt at tilskuddet fordeles med den foreslåede procentvise fordeling blandt aldersgrupperne
- At vælge 2-3 længerevarende indsatsområder, der honoreres via en indsatspulje på 200.000 kr. til 100.000 kr. årligt ved hhv. 70 pct. lokaletilskud eller 75 pct. lokaletilskud i basismodellen
- At støtte foreningsfitness med lokaletilskud pr. holdtime med minimum 8 deltagere pr. hold
- At vælge indsatsområder for aftenskolerne der honoreres via indsatspulje finansieret via. tilbageløbsmidlerne samt at aktivitetsniveauet fastholdes på nuværende niveau
- At give lige vilkår for alle bevægelsesaktiviteter
- At de 300.000 kr. på budget 2014 anvendes til en overgangsordning, således den nuværende Odderordning forlænges til udgangen af 2014

Forvaltningen indstiller

At forslaget til revision af Odderordningen sendes i høring hos områdets aktører jf. den besluttede tidsplan for processen.

Bilag

Scenariebeskrivelser af Odderordningen	727-2013-142917
Oversigt over frigørelse af lokaletilskudsmidler med nye beregninger	727-2014-31064

Beslutning fra Børn, Unge & Kulturudvalg den 10. marts 2014:

Afbud: Ingen

Godkendt.

Høringsfasen udvides til 11. april 2014, og høringsmaterialet suppleres med foreningsspecifikke beregninger samt aftalt følgebrev, der godkendes endeligt af formanden